



Valencianisme polític (i 2)

“Ara, passats uns altres trenta anys, podem confirmar una cosa: el País Valencià ha esdevingut inevitable. Potser no sabem què és ni com s’ha de dir, però sabem que existeix. Ací, les ideologies i els partits polítics ja no poden ser simplement espanyols: han de ser alguna cosa més, o alguna cosa diferent.”

Deia que la política l’hem feta malament, i qui sap si era possible, o no, fer-la més bé i amb més èxit. Potser durant massa temps hem practicat un nacionalisme polític rigorosament valencià tot sostenint una teoria que, entre la llengua i la metafísica, ens defineix com a nacionalment catalans. Aquesta podria ser la raó de moltes resistències i batalles, però no explica tota sola les inconsistències internes. Fa trenta anys, el 1966, existia un Partit Socialista Valencià. També “existia poc”, com el valencianisme polític del primer terç de segle, però existia prou, dins del camp antifrancuista, per escampar entre les forces democràtiques algunes lllavors que no han estat inútils. El PSV es va desintegrar perquè era molt més que un petit partit nacionalista clandestí. Llàstima: hauria estat una bella història. Fa vint anys, el 1976, existia el Partit Socialista del País Valencià, amb el projecte de convertir la ideologia en política. El problema és que, quan arribà l’hora de votar, la gent només recordava la ideologia espanyola, i tot hom votà en espanyol. I s’acabà el PSPV: es fongué amb el PSOE. Els historiadors valoraran algun dia el resultat d’aquella fusió. Sembla clar, en tot cas, que s’acosten més als objectius del PSOE que no als del PSPV. Segurament, d’altra banda, el PSOE sense el PSPV no hauria fet ni tan sols les poques, tímides, però valuoses passes que ha hagut de fer en el camí d’una incipient recuperació de l’espai polític, cultural i nacional dels valencians. Fora de l’esquerra, ni el valencianisme liberal, ni els demòcrates cristians, no van poder ni tan sols fer-li canviar el pas a la UCD, molt menys encara als qui han vingut després.

I llavors vingueren les “batalles de València” (quin nom, Déu meu), la reacció, els franquistes convertits al regionalisme frenètic, l’espai del nacionalisme polític buit i abandonat i la UPV recuperant restes de naufragis (la UPV és el meu partit, com fa vint anys era el PSPV i fa trenta anys el PSV, i per les mateixes raons: perquè crec que el nacionalisme valencià necessita una sòlida referència política, i si la referència política no és prou sòlida, la cultura i els moviments cívics, igualment

necessaris, seran insuficients). I vingué l’Estatut de la *Comunidad*, i els dotze anys tan poc aprofitats de Joan Lerma a la Generalitat, la Llei d’Ús i Ensenyament, el valencià a l’escola, la pena de la TVV, la insídia quotidiana del diari degà de la regió valenciana, la recomposició de la dreta espanyola, i el creixement de l’únic *valencianisme polític* que ha tingut aquests anys diputats a Madrid. Mentrestant, el país ha canviat de pell, trontollen els dogmes, i entre una cosa i una altra ja ha passat un segle i estem a punt de començar-ne un altre. Tenim molta història per davant.

Passà, doncs, el primer terç del segle XX que explica Alfons Cucó en el seu llibre, i la guerra civil tallà fins a l’arrel un valencianisme polític a punt de florir. Trenta anys després en començava un altre: carregat d’ideologia, apassionat, i font necessària de conflictes perquè anava contra una història molt llarga de submissió. Ara podem confirmar una cosa: el País Valencià ha esdevingut inevitable. Potser no sabem què és ni com s’ha de dir, però sabem que existeix. Ací, les ideologies i els partits polítics ja no poden ser simplement espanyols: han de ser alguna cosa més, o alguna cosa diferent. Han d’afirmar-se “molt valencians” dins de l’estructura de partits espanyols, o han d’afirmar-se sobretot o exclusivament valencians. Aquesta és la diferència de l’últim terç de segle respecte al primer, i no és poca diferència. No sé quina serà la història del valencianisme polític els pròxims vint anys. Sé que estem acabant una etapa inicial, confusa, plena de passions, on calia assegurar uns mínims de supervivència, la llengua i l’ensenyament, la cultura, el territori i quatre idees elementals. Sé també que les contradiccions i les passions ja van deixant de ser irreductibles i hostils (alguns s’inventen noves hostilitats estúpides: paciència), i sé que comencen a existir condicions ben reals per un nou impuls polític. Als qui n’han de ser protagonistes els desitge molta intel·ligència, molta fe i poques manies. Si els és d’alguna utilitat, tindran el meu suport. Això podia haver dit, i no vaig dir, en l’acte que commemorava els vint-i-cinc anys d’*El valencianisme polític*. Ara ho escric, i si algú li fa profit me n’alegraré molt.